

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการและการบริหาร ด้านกิจการนักเรียน และด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร 52 คน และครูอนุบาล 156 คนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร รวม 208 คน ซึ่งมาจากโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา 52 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงาน และปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับอนุบาล และแบบศึกษาเอกสาร แผนการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล โดยผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร การดำเนินงานมีขอบข่าย 7 ด้าน คือ ด้านปรัชญาและด้านเป้าหมายของโรงเรียน ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการและการบริหาร ด้านกิจการนักเรียน และด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

การเตรียมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

การเตรียมการดำเนินงานการประกันคุณภาพ โรงเรียนมีการพัฒนาหรือให้ความสำคัญในเรื่อง การมอบหมายงาน การแบ่งงาน และการติดตามงานการจัดเตรียมเอกสารหรือหลักฐานประกอบการดำเนินงาน โรงเรียนดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างชื่อเสียงและเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์ การวางแผนการดำเนินงาน โดยการศึกษาคู่มือการดำเนินงานให้เข้าใจต้องแท้ การเขียนรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน โดยการรวบรวมหลักฐาน ร่องรอยการดำเนินงานต่างๆ จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อความเข้าใจตรงกัน แบ่งหน้าที่ตามความสามารถ

บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงาน คือบุคลากรทุกคนในโรงเรียน วิธีการทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือร่วมใจกัน คือ การทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญ ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งหัวใจสำคัญของการดำเนินงาน คือ ความร่วมมือของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง งบประมาณ และการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ผู้บริหารจัดอบรมครูในด้านกระบวนการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายมีแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมเป็นแนวเดียวกันและเด็กมีผลสัมฤทธิ์เต็มตามศักยภาพ และหากโรงเรียนไม่ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จะขาดการยอมรับ และความเชื่อถือจาก ผู้ปกครอง

การดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน

การกำหนดปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารและบุคลากรเป็นผู้กำหนดวิธีการดำเนินงานการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาชาติ และสนองความต้องการชุมชน คือวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต พิจารณาความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโดยดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี และการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการโรงเรียนจัดอบรมสัมมนาสัมมนาบุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน

ปัญหาด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน มีปัญหาเรื่องผู้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การวางแผนมีน้อย แนวทางการแก้ปัญหา คือ บุคลากรในโรงเรียนควรศึกษา และปรึกษาผู้บริหารหรือ ทำความเข้าใจในเรื่องปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน รวมทั้งเชิญวิทยากรมาแนะนำและให้ความรู้ บุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเกิดความรู้และความเข้าใจมากขึ้น

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรและแนวการจัดประสบการณ์ โดยการผสมผสานทั้งการเตรียม ความพร้อมและวิชาการ โดยให้ความสำคัญในด้านวิชาการและการเตรียมความพร้อม และส่งเสริม พัฒนาการเท่า ๆ กัน ในการบริหารงานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ มีการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร รวมทั้งร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับเด็กและท้องถิ่นในการเตรียมการสอนของครูมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ก่อนการสอน เพื่อให้ผู้บริหารตรวจ ซึ่งโรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการ จัดกิจกรรม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเสรี สนับสนุนให้เด็ก ได้เรียนรู้ ค้นพบ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง กิจกรรมที่จัดมาก คือ การสาธิต การอภิปราย การทดลอง การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กิจกรรมกลุ่ม และการแสดงบทบาทสมมติ ครูพยายามผลิตสื่อขึ้น เองในส่วนที่สามารถทำได้ และจัดซื้อเฉพาะส่วนที่จำเป็น โดยมีหลักในการผลิตสื่อให้เด็กและครู สามารถนำไปใช้ได้หลากหลายกิจกรรม วิธีการประเมินพัฒนาการเด็ก ได้แก่ การสังเกตพัฒนาการ การสัมภาษณ์ การประเมิน โดยใช้เพิ่มสะสมผลงานและนำผลจากการประเมินพัฒนาการเด็ก ไปใช้เพื่อ ประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนและหลังเรียน การส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการ เรียนการสอน คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองพบครูประจำชั้น เพื่อชี้แจงข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ และนำข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองและครูมาส่งเสริมช่วยเหลือเด็ก สำหรับการดำเนินงานการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมของครู ดำเนินงานโดยเพื่อนครูด้วยกัน ในรูปแบบการนิเทศ ภายใน

ปัญหาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในหลัก การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอย่างเพียงพอ และไม่สามารถจัดประสบการณ์ตามแนวที่โรงเรียนตั้ง ไว้ได้เต็มรูปแบบ เนื่องจากขัดต่อความต้องการของผู้ปกครอง

แนวทางการแก้ปัญหา คือ การพัฒนาครูให้มีความรู้และความเข้าใจในการจัด
 ประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างต่อเนื่อง และชี้แจงผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการ
 เรียนรู้ หลักสูตรการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจ
 รวมทั้งจูงใจให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านบุคลากร

ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครู และบุคลากรในโรงเรียนคือ ปฏิบัติงานตามหน้าที่
 ความรับผิดชอบเป็นอย่างดี มีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน มีความรัก และความศรัทธาในงานที่ทำ
 ครูใหญ่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการสรรหาบุคลากรของโรงเรียน มีการสรรหาบุคลากรด้วย
 การศึกษา สืบถามความต้องการ และวางแผนล่วงหน้าก่อนเปิดภาคเรียนทุกปีการศึกษา วิธีการที่ใช้ใน
 การคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน คือ การสัมภาษณ์ การทดลองฝึกงาน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ การจัด
 บุคลากรเข้าปฏิบัติงาน โดยการมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานตามความต้องการ ความสนใจและ
 ความถนัด การพัฒนาบุคลากรมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีวิธีการพัฒนา
 ตนเองของบุคคล ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งกิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จมากคือ การ
 ปฐมนิเทศ การฝึกอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ปัญหาด้านบุคลากร คือ การขาดครูที่มีความรู้เหมาะสมกับระดับชั้น

แนวทางการแก้ปัญหา คือ ผู้บริหารควรจัดสรรและแบ่งหน้าที่ให้เหมาะสมกับงาน
 พยายามส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง โดยการส่งเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน และส่งเสริมการ
 ศึกษาต่อ เพื่อให้ครูมีความรู้ และประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

การพัฒนาในด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารมีการกำหนดแผน หรือโครงการ เพื่อพัฒนา
 อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และปลอดภัย รับผิดชอบในการวางแผนการใช้ทรัพยากร
 ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น เป็นระเบียบ เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดห้องเรียน ห้องพิเศษได้
 ครบถ้วน และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม วิธีการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ตกแต่งอาคาร และบริเวณ
 โรงเรียน คือ การส่งเสริมให้ครู บุคลากร เด็ก และชุมชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ซ่อมแซม
 ปลูกฝังให้เด็กมีจิตสำนึกในการดูแล รักษาสมบัติของโรงเรียน อนุรักษ์สิ่ง และอุปกรณ์ต่างๆ ให้
 มีคุณภาพคุ้มค่ากับการใช้งาน คือ การจัดเก็บและดูแลรักษาสิ่ง อุปกรณ์ อย่างถูกวิธี การบริการ
 และช่วยเหลือชุมชน โดยการบริจาคทุนทรัพย์หรือสิ่งของต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานในชุมชน
 โรงเรียนเปิด โอกาสให้ชุมชนช่วยเหลือ และสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ
 ด้านต่าง ๆ มาเป็นวิทยากร

ปัญหาด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน คือ การขาดงบประมาณ

แนวทางการแก้ปัญหา คือ ผู้บริหารควรจัดตั้งงบประมาณในโรงเรียนให้เพียงพอ วางแผนการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเปิดโอกาสให้ชุมชนสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านงบประมาณ สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งภาครัฐควรยินยอมให้เงินกู้ เพื่อพัฒนาอาคารสถานที่ โดยคิดดอกเบี้ยต่ำ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการบริหาร

การดำเนินงานการจัดการและการบริหาร บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ และร่วมมือในงานฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ ฝ่ายบริหารและคณะครูร่วมกันจัดทำธรรมนูญของโรงเรียน การจัดทำธรรมนูญ จัดทำโดยพิจารณาจากสภาพ หรือปัญหาของโรงเรียน ครูนำแผนพัฒนาโรงเรียนมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรม

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านกิจการนักเรียน

การบริหารงานกิจการนักเรียนดำเนินงานโดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการให้บริการ จัดสวัสดิการนักเรียน มีการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาพฤติกรรม โดยครูไปเยี่ยมบ้านของเด็ก โรงเรียนจัดบริการอาหารว่างตอนเช้า อาหารกลางวัน อาหารว่างตอนบ่าย น้ำกรอง ฉีดวัคซีน ป้องกันโรคโปลิโอ และตรวจฟันให้กับเด็ก โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมพิเศษ โดยเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร นักเรียนทุกคนได้ร่วมกิจกรรม และมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยโดยจัดให้มีการเซ็นชื่อรับและส่งนักเรียน หรือการเข้าและออกโรงเรียนทุกครั้ง

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

การดำเนินงานด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน โรงเรียนมีความคาดหวังสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน คือ เด็กทุกคนมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และวิธีดำเนินการส่งเสริมให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ การอบรมสัมมนาครู ในด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กตามศักยภาพ ซึ่งปัจจัยสำคัญในการสร้างสัมฤทธิ์ผลของเด็ก คือ ประสิทธิภาพของระบบบริหารทั้งหมดปัญหาด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนคือ ผู้ปกครองคาดหวังสัมฤทธิ์ผลของเด็กสูงกว่าสภาพจริง

แนวทางการแก้ปัญหา คือ การชี้แจงและให้คำปรึกษาผู้ปกครอง เพื่อให้ได้รับทราบและมีความเข้าใจแนวการจัดประสบการณ์ของโรงเรียน และความคาดหวังของผู้ปกครองที่สูงกว่าสภาพจริง ทำให้เด็กเกิดความเครียด รวมทั้งสร้างความกดดันให้กับเด็กและครู

สรุปผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

จุดเริ่มต้นในการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้บริหารมีความสนใจ มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะพัฒนาคุณภาพ ทำให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงเริ่มจากการฟังสัมภาษณ์ชี้แจง ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทำความเข้าใจกับบุคลากร และร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ซึ่งความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา คือ เป็นหลักประกันว่าโรงเรียนมีคุณภาพ ผู้ปกครองมีความไว้วางใจและ เป็นผลดีต่อเยาวชนของชาติ และโรงเรียนต่าง ๆ มีมาตรฐานที่ดีเท่าเทียมกัน โรงเรียนมีกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล เพื่อมุ่งสู่การรับรองมาตรฐานคือ การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเกิดความเคยชิน ควรทำให้ครูเกิดจิตสำนึก เห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผลเหมาะสมตามวัย และแบ่งหน้าที่การทำงานให้เป็นสัดส่วน ควรศึกษาความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง และให้เข้ามามีส่วนร่วม เมื่อมีการประกันคุณภาพ จะเกิดประโยชน์กับเด็ก ที่จะได้การพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพอย่างเหมาะสมกับวัย มีความสุขกับการมาโรงเรียน การบริหารโรงเรียนมีระบบ มีกรอบการดำเนินงานชัดเจนขึ้น ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองตลอดเวลา บุคลากรจะเป็นมืออาชีพมากขึ้น เป็นการสร้างชื่อเสียงของโรงเรียน โดยตรง ดังนั้น โรงเรียนจึงควรดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป เนื่องจากส่งผลให้โรงเรียนเอกชนเป็นที่ยอมรับของสังคม การศึกษาของไทยมีคุณภาพทัดเทียมกับการศึกษาของนานาชาติ

ปัญหาหรืออุปสรรคของการดำเนินงาน คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากร เป็นเรื่องยาก เนื่องจากบุคลากรทุกฝ่ายต้องทำงานหนักขึ้น จึงต้องให้เวลาในการปรับเปลี่ยน และบุคลากรต้องจัดทำงานด้านเอกสารเป็นจำนวนมากซึ่งส่งผลกระทบต่องานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณเป็นจำนวนมาก

สรุปผลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับอนุบาลของครูโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดหลักปรัชญาของโรงเรียน ซึ่งมุ่งส่งเสริมพัฒนาการโดยนำหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๐ ของกรมวิชาการ และแนวการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นมาผสมผสานกัน กิจกรรมที่จัดให้เด็ก คือ กิจกรรมการเล่นิทาน กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมดนตรี กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมส่งเสริมเชาว์ปัญญา และมี

กิจกรรมเสริมทักษะที่โรงเรียนจัดขึ้นพิเศษ คือ คอมพิวเตอร์ คนตรีไทย คนตรีสากล เทควันโด กอล์ฟ ว่ายน้ำ รวมทั้งมีการนำจุดเด่นของนวัตกรรมต่าง ๆ เช่น การสอนแบบโครงการ การสอนภาษาแบบธรรมชาติ และไฮสโคป มาปรับใช้กับ โปรแกรม ซึ่งกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนเป็นกิจกรรมแบบบูรณาการ และการวิเคราะห์สภาพเด็กเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยสังเกตเด็กขณะทำกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล และบันทึกพฤติกรรมเด็กในสมุดบันทึกพฤติกรรม หรือสมุดบันทึกพัฒนาการ สัมภาษณ์และบันทึกคำพูดของเด็กในสมุดบันทึกคำพูด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประชุมปรึกษากับครู และผู้บริหาร เพื่อหาวิธีการแก้ไข หรือส่งเสริมต่อไป รวมทั้งมีการสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้ปกครองโดยการจัดประชุมผู้ปกครอง หรือการใช้สารสัมพันธ์ เพื่อทราบพัฒนาการและพฤติกรรมเด็กทั้งที่อยู่บ้านและโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมการทุกหน่วยการเรียนรู้ซึ่งสื่อที่ใช้จะเป็นสื่อที่เป็นวัสดุจากธรรมชาติหาได้ง่ายในท้องถิ่น และเน้นสื่อที่ได้จากวัสดุจากธรรมชาติ หาได้ง่ายในท้องถิ่น และใช้สื่อที่เป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ บางส่วนครูผลิตขึ้นเองโดยดูจากเนื้อหากิจกรรมที่จะจัดให้เด็ก บางส่วนสั่งซื้อจากต่างประเทศ หรือจากในประเทศ และก่อนที่จะนำสื่ออุปกรณ์มาใช้จะมีการวิเคราะห์สื่อของเล่นก่อน รวมทั้งเด็กต้องมีส่วนร่วมในการใช้สื่อด้วย การประเมินพัฒนาการ เพื่อประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาโดยสังเกตการสนทนา การแสดงความคิดเห็น ตอบคำถามเพื่อนและครู สัมภาษณ์เด็กเป็นรายบุคคลใช้แบบบันทึกพฤติกรรม โดยบันทึกทุกสัปดาห์ และส่งให้ผู้ปกครองทุกสัปดาห์เพื่อทราบพฤติกรรมของเด็ก ใช้แบบสำรวจพัฒนาการเด็ก และสมุดรายงานผลพัฒนาการเด็ก ส่งให้ผู้ปกครองทุกภาคการศึกษา รวมทั้งมีการประเมินผลจากแฟ้มสะสมผลงานเด็กเป็นรายบุคคล ให้เด็กเลือกผลงานที่พึงพอใจเก็บในแฟ้มสะสมผลงานของตนเอง และประเมินตนเอง รวมทั้งครูและผู้ปกครองร่วมกันประเมิน หลังจากนั้นนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาศึกษาปัญหา วิเคราะห์ร่วมกันกับครูและผู้บริหาร เพื่อหาวิธีแก้ไข ปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือหาเทคนิคการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ หากเด็กคนใดมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย จะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนายิ่งขึ้น และเชิญผู้ปกครองของเด็กที่มีพัฒนาการ หรือ พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาพบปะกับครูประจำชั้น หรือผู้บริหาร เพื่อร่วมกันหาสาเหตุ และวิธีการแก้ไข และช่วยเหลือต่อไป

สรุปผลจากการศึกษาเอกสาร แผนการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลของครูโรงเรียนอนุบาล เอกชนในกรุงเทพมหานคร

ครูกำหนดจุดมุ่งหมายครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อย่อยได้ดี และมีการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตาได้ดี พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และมีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส รู้จักอารมณ์ของตนเอง และรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นได้ พัฒนาการด้านสังคม เด็กสามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ ปฏิบัติตามกติกา และข้อตกลงของห้องเรียนได้ มีระเบียบวินัย เก็บของเข้าที่ได้อ และรู้จักการระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้ และพัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กสามารถสังเกต สามารถจำแนก เปรียบเทียบ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาได้ สามารถเล่าเรื่องเป็นประโยค เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ รวมทั้งสามารถแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย เนื้อหาที่นำมาจัดกิจกรรมให้เด็ก คือ การสื่อสารความคิดที่เป็นการกระทำ การใช้ภาษา การเรียนรู้ทางสังคม การเคลื่อนไหว ดนตรี การจำแนก และการเปรียบเทียบจำนวน มิติสัมพันธ์ เวลา เนื้อหาที่ยึดเป็นแกนกลาง คือ เรื่องตัวเรา ครอบครัว โรงเรียนของเรา บุคคลต่าง ๆ วันสำคัญ ธรรมชาติรอบตัว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การคมนาคม การสื่อสาร สิ่งต่าง ๆ รอบตัว รวมทั้งมีเนื้อหาก่เกิดจากเด็กเป็นผู้กำหนดจากสิ่งที่สนใจ ต้องการเรียนรู้ ครูเขียนแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ ดังนี้ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันและเกิดทักษะการฟังดนตรีเพื่อเกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลาย ความเครียด และส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ฟีกทักษะการสังเกตและส่งเสริมให้เกิดความรู้สึ่ที่ดีต่อตนเอง กิจกรรมเสรี มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสังเกต สำรวจ และการทดลอง ส่งเสริมให้รู้จักการรอคอย เอื้อเพื่อเพื่อแต่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออก รับฟังความคิดของผู้อื่น กิจกรรมกลางแจ้ง มีจุดประสงค์เพื่อ ส่งเสริม สุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์ และแข็งแรง พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เรียนรู้การระมัดระวัง รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น และ กิจกรรมเกมการศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลการตัดสินใจแก้ปัญหา และส่งเสริมทักษะการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ และการวัดผลและการ

ประเมินพัฒนาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยประเมินพัฒนาการตามจุดประสงค์ครบทุกจุดประสงค์ ดังนี้ สังเกตพฤติกรรมการเล่น สังเกตการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สังเกตการใช้ภาษาในการสนทนา ซักถาม และแสดงความคิดเห็น สังเกตการปฏิบัติตนขณะร่วมกิจกรรม และสังเกตความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องการศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ ดังนี้

การเตรียมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

การเตรียมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา บุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาหรือให้ความสำคัญในเรื่องการมอบหมายงาน แบ่งงาน ติดตามงาน และเตรียมเอกสารหลักฐานประกอบการดำเนินงาน การที่โรงเรียนมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจาก เป็นการสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน ดังที่ จินตนา พิทยารัฐ (2540) ได้สรุปการวางแผนพัฒนาโรงเรียนว่า มีความจำเป็นต้องมืองค์กร กลุ่มทำงาน วางแผน กำหนดนโยบาย มอบหมายงานให้แต่ละฝ่ายมีหน้าที่อย่างชัดเจน ระบุบุคคลให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งต้องจัดประเมินแผนงาน และ กิจกรรมที่ปฏิบัติไปแล้ว เป็นการติดตามผลเพื่อหาวิธีแก้ไขปรับแผนงานต่อไป และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า ในการเตรียมเอกสาร หรือหลักฐานต่างๆ ประกอบการดำเนินงาน ควรจัดทำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ สม่ำเสมอ เป็นกิจวัตร เพื่อที่จะไม่ต้องเร่งจัดทำในเวลาตรวจสอบ และการวางแผนการดำเนินงานมีการศึกษาคู่มือการดำเนินงานให้เข้าใจถ่องแท้ จัดประชุมครู และบุคลากร เพื่อมีความเข้าใจตรงกัน ดังที่ สมพร เสรวิวัฒน์ (2539) ได้สรุปว่า โรงเรียนต้องตระหนักและเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน โดยมีการประชุมครู บุคลากร ทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญ สร้างความตระหนักในการพัฒนา และชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นในการพัฒนา รวมทั้งโรงเรียนจัดให้ครูและบุคลากรได้มีความรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพ โดยไปรับการอบรมตามหน่วยงานต่างๆ จากการสัมภาษณ์ ยังพบว่า ผู้บริหาร และครูต้องไปอบรมสัมมนา มีการจัดงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อพัฒนาคุณภาพของครู และผู้บริหาร เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียน ดังที่ ชัชกรินทร์ ชวนวัน (2544) ได้สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวิธีการใหม่ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจ ยอมรับ เชื่อถือในคุณภาพการจัดการ และการบริหารของสถานศึกษาให้คงไว้ตลอดไป ครูมีการเข้าอบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง ศึกษาทำความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพให้เข้าใจเป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดทักษะการทำงานมากขึ้น รวมทั้งต้อง

ร่วมประชุมปรึกษาร่วมกับครูและผู้บริหาร เพื่อแบ่งหน้าที่ตามความสามารถ ดังที่ สิทธิชัย ลีวเวหา (2534) ได้สรุปว่า บุคลากรในโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ประชุม ปรึกษา วางแผนงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบได้ตรงกับความสามารถ และความต้องการของตนเอง มีโอกาสได้เสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการเตรียมการเขียนรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน โดยการรวบรวมหลักฐาน ร่องรอยการดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ดังที่ สำนักนิเทศและมาตรฐานการศึกษา (2544) ได้กำหนดไว้ว่า การประเมินตนเองคือ กระบวนการในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพ ในสถานศึกษาโดยมุ่งให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการประเมินการทำงาน ต้องมีการสร้างทีมงาน ติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ซึ่งกระบวนการในการประเมินตนเองนั้นต้องเริ่มจากการสร้างความตระหนัก เตรียมความพร้อมวางแผนการประเมินตนเอง ปฏิบัติงานตามแผน การเขียนรายงาน และการนำผลการประเมินไปใช้ จากผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องที่บุคลากรทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วม โดยการที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ และสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนเห็นความสำคัญ แบ่งงานตามความเหมาะสม รวมทั้งมีการร่วมมือในการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ซึ่งจะเป็นการผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน โดยข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการประเมินตนเองจะเป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับโรงเรียน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ร่วมกันกำหนดปรัชญาและเป้าหมาย จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญาและเป้าหมาย โดยรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนเกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นบุคคลสำคัญในโรงเรียน การกำหนดปรัชญาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาชาติ และสนองต่อความต้องการชุมชน ทำโดยมีการคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน และอนาคต พิจารณากลับกรองความเป็นไปได้ และความเหมาะสมในการกำหนดปรัชญา พิจารณาความพร้อมของบุคลากร ดังที่ พนาดี ทองประเสริฐ (2535) ได้สรุปการกำหนดนโยบายและเป้าหมายขององค์กรว่า ควรศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพราะเป็นขั้นตอนที่พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน การวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์ทางเลือก เพื่อจะได้ทราบว่าปัญหาและความต้องการจะมีทางเลือก

เพื่อแก้ไขได้โดยวิธีใดบ้าง โดยพิจารณาจากความพร้อมของบุคคล งบประมาณ ข้อจำกัดด้านเวลา โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน คือ ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี ดังที่ ประจวบ บอกลันเทียะ (2538) ได้มีแนวทางว่า โรงเรียนจะต้องนำไปหมายถึงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม โดยการจัดแผนพัฒนาโรงเรียน แผนปฏิบัติงานประจำปี ทำ ปฏิทินปฏิบัติงาน และโครงการพัฒนา เพื่อมีแนวการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีทิศทางที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จ การสำรวจสภาพชุมชน โดยการสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำเสนอ นโยบายในโรงเรียน ดังที่ ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2536) ได้สรุปว่า การบริหารงานโรงเรียนต้องมี บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกำหนดนโยบายและความต้องการของโรงเรียนวางแผนยุทธศาสตร์ คือ การประชุมวิเคราะห์สภาพโรงเรียน สำรวจความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ให้บริการชุมชน และร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ครูในโรงเรียนได้นำนโยบาย ธรรมเนียม หน่วยงาน ของโรงเรียนมาใช้ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา โดยนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการจัด ประสพการณ์ และปรับปรุงแก้ไขการจัดประสพการณ์ให้สอดคล้องกับนโยบาย ซึ่งผู้วิจัยมีความ เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำนโยบายของโรงเรียนมาเป็นแนวทางการจัดประสพการณ์การเรียน การสอนเนื่องจากการจัดประสพการณ์ของโรงเรียนเป็นการสนองความต้องการของเด็ก และต้อง สอดคล้องกับความมุ่งหวังของโรงเรียน ถ้าครูไม่สามารถจัดประสพการณ์ได้ จะสามารถศึกษา ธรรมเนียมของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางจัดกิจกรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น

ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนใช้แนวการจัดประสพการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๐ และจัดทำแนวการจัดประสพการณ์ของโรงเรียนเองโดยผสมผสานทั้งการเตรียมความพร้อมและการ ส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมวิชาการ โดยให้ความสำคัญทั้งด้านวิชาการ และการส่งเสริม พัฒนาการเท่าๆ กัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินงานด้านหลักสูตรของโรงเรียน เป็นสิ่งที่ ผู้บริหารควรดำเนินงานวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน สภาพท้องถิ่น ซึ่งสามารถดำเนินงานได้เอง ดังที่ อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540) ได้สรุปว่า หลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนดขึ้นเป็นแนวทางของการจัดกิจกรรมที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการ พัฒนาเด็กในระดับอนุบาลว่า ควรเป็นแบบใดและเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีหลักสูตรไปใช้สามารถที่จะ ปรับปรุงหรือดัดแปลง เพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสถานภาพของเด็ก สภาพแวดล้อม งบประมาณ ชุมชน วัฒนธรรม ฯลฯ ทั้งนี้ โดยยึดเด็กเป็นหลัก และสุรีย์ มุสิกะ (2542) ได้สรุปว่า หลักสูตรที่ดีต้องจัด

เป็นของเฉพาะแต่ละโรงเรียน และจัดโดยผู้เรียนเอง จึงจะสอดคล้องกับความต้องการ หลักสูตรที่ดี ต้องยืดหยุ่นได้ โรงเรียนมีการบริหารงานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ โดยพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ส่งไปอบรมหรือศึกษา ดูงาน วิธีการในการจัดสื่อประเภทต่าง ๆ ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ครูพยายามผลิตสื่อขึ้นเองในสิ่งที่สามารถทำได้และจัดซื้อเฉพาะส่วนที่จำเป็น ดังที่วิชัย ธรรมชาติ (2538) ได้สรุปว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรม เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ โดยสำรวจความต้องการสื่อของแต่ละห้อง จัดซื้อสื่อตามความจำเป็น เลือกสื่อที่สามารถใช้กับกิจกรรมหลากหลาย มีการปรับปรุง และซ่อมแซมสื่อให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลาเพื่อให้สื่อวัสดุอุปกรณ์เป็นสื่อกลางให้ครูและเด็ก ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครอง พบครูประจำชั้น เพื่อชี้แจงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และนำข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองมา ส่งเสริมช่วยเหลือเด็ก ดังที่ พรพิมล แซ่ซี (2540) ได้สรุปว่า ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อที่จะทราบข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เป็น ประโยชน์ต่อเด็ก เป็นการประสานความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

การนิเทศ คิดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรม ได้มีการจัดให้เพื่อนครูดำเนินการใน รูปแบบการนิเทศภายใน ดังที่ สุรวิช แก้วอำไพ (2544) ได้สรุปว่า โรงเรียนควรดำเนินการนิเทศ ภายใน โดยบุคลากรมีส่วนร่วมการวางแผนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการ มีการใช้กิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสม รวมทั้งผู้บริหารควรสนับสนุนด้านการนิเทศ โดยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ซึ่งการนิเทศควรใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และผู้รับการนิเทศ จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษามีความ จำเป็นและสำคัญ เพราะมีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็น กิจกรรมที่โรงเรียนกระทำเพื่อให้เกิดการพัฒนาของครูและเด็ก รวมทั้งควรติดตาม และนำผลการ นิเทศมาปรับปรุงทันที

การประเมินผลพัฒนาการเด็กใช้การสังเกต และนำผลการประเมินพัฒนาการไปใช้เพื่อเป็น การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนและหลังเรียน ดังที่ นกเนตร ธรรมบวร (2540) ได้เสนอว่า การ ประเมินพัฒนาการเด็ก ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน กระทำเพื่อจะได้ทราบ ประสิทธิภาพ และพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นทั้งต่อตัวครู ผู้ปกครอง และ เด็ก ข้อดีต่อตัวครูประการหนึ่ง คือ ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก เพื่อนำมาใช้เป็น

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อม ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตนให้สอดคล้องกับพัฒนาการ และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก ข้อดีต่อผู้ปกครอง คือ ทราบว่าเด็กมีพัฒนาการการเรียนรู้อย่างไร และเข้าใจ เด็กได้ดีขึ้น สำหรับข้อดีต่อตัวเด็กมีอย่างอนันต์ ถ้าครูและผู้ปกครองรู้จักนำผลการประเมินผลมาใช้ อย่างถูกวิธี เด็กจะตระหนักในความสามารถและพัฒนาการของตน เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่ง จะพัฒนาให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองต่อไป

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านบุคลากร

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านบุคลากร ผู้บริหารปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูและบุคลากร คือ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นอย่างดี มีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความรักและศรัทธาในงานที่ทำ ดังที่ เสนอ ดิยาว (2536) ได้สรุปว่า ผู้ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบในการบริหาร โรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำซึ่งเปรียบเป็นดวงประทีปขององค์กร เป็นสัญลักษณ์ และเป็นจุดรวมพลังของบุคลากรทุกคน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ มีความสำนึกในบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นำการพัฒนาไปสู่โรงเรียน การดำเนินงานสรรหาบุคลากร ส่วนใหญ่มีการศึกษา ตำรวจความต้องการ และมีการวางแผนในการสรรหาบุคลากรก่อนเปิดภาคเรียนทุกปีการศึกษา ในเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสรรหาบุคลากรเข้าทำงานเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับทุกโรงเรียน ไม่ว่าจะป็นรัฐบาลหรือเอกชน การสรรหาบุคลากรเป็นงานขั้นแรกและสำคัญในกระบวนการจัดคน เข้าทำงาน เพื่อมุ่งหรือจูงใจให้ได้ผู้สมัครเข้ามาเป็นบุคลากรที่มีความสามารถ มีทัศนคติที่ดีตรงตาม ความต้องการให้เข้ามาร่วมทำงาน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การจัดบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานตามความต้องการ ความสนใจและความถนัด ดังที่ มนตรี พลเต็ม (2540) ได้สรุปว่า การจัดครูเข้าสอนและการ มอบหมายงาน ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำโดยคำนึงถึงความถนัดและความเหมาะสม การสร้าง แรงจูงใจใช้วิธีการ โดยให้ครูมีอิสระในการเลือกวิธีสอนแบบต่างๆ มีส่วนร่วมการวางแผนพิจารณา การปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรมมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารประเมินผลเป็นระยะ ด้วยการสังเกตพฤติกรรมครู และสังเกตการสอน

การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีวิธีการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ มาริอา ตอวิเชียร (2538) ได้สรุปว่าการ พัฒนาบุคลากรมีประโยชน์ คือ ช่วยทำให้ระบบและวิธีการปฏิบัติงานมีสมรรถภาพดียิ่งขึ้น ช่วยลด ระยะเวลาของการเรียนรู้งานให้น้อยลง เป็นการกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้า

รวมทั้งช่วยให้บุคลากรมีโอกาสได้รับความรู้ ความคิดใหม่ๆ เท่าทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร มีการประชุม นิเทศ การสัมมนาทางวิชาการ การส่งเสริมการศึกษาต่อ คั้งที่ สมชาย อรุณธัญญา (2539) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรจัดประชุม อบรม หรือจัดส่งบุคลากรเข้าอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ตามความจำเป็นซึ่งบุคลากรจะได้นำความรู้ ประสบการณ์ไปพัฒนาโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนมีความจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ เพื่อมีบุคลากรที่มีคุณภาพนำพาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ โดยกำหนดแผน หรือโครงการ เพื่อใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความปลอดภัย คั้งที่ สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2538) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรจัดสำรวจความต้องการด้านอาคารสถานที่ และจัดทำแผนการใช้อาคารสถานที่ไว้ล่วงหน้า เป็นแผนระยะยาว มุ่งเน้นความคุ้มค่าของการใช้ประโยชน์ มุ่งเน้นให้ส่งผลถึงประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด ควรจัดสภาพแวดล้อมให้มีความร่มรื่น มีสวนหย่อมสำหรับเป็นที่พักผ่อน การบำรุงรักษา ซ่อมแซมตกแต่งอาคาร และบริเวณโรงเรียน ได้ส่งเสริมให้ครู บุคลากร เด็ก และชุมชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ซึ่งสอดคล้องกับ ประจวบ บอกลสันเทียะ (2538) ได้สรุปว่า โรงเรียนต้องมีการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ตกแต่งอาคาร บริเวณโรงเรียน สำรวจความชำรุดเสมอ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของทุกคน และส่งเสริมให้ครู นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล ซึ่งโรงเรียนที่ดีควรเป็นโรงเรียนที่น่าอยู่ น่าดู และน่าเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญในด้านการดำเนินงานการประเมินผลอาคารสถานที่ด้วย เพราะการประเมินผลจะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา และการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด โดยพิจารณาความเหมาะสม ประสิทธิภาพ และความประหยัด เพื่อใช้เป็นการตัดสินใจในการ ที่จะปรับปรุง และพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

การบริการช่วยเหลือชุมชน มีการบริจาคทุนทรัพย์หรือสิ่งของต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานในชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนด้านทุนทรัพย์ แรงงาน อุปกรณ์ และการเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า การที่โรงเรียนจะขอความร่วมมือช่วยเหลือจากชุมชนได้ดี โรงเรียนควรให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในสิ่งที่สามารถ

ทำได้ เช่น การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัดงานต่าง ๆ ดังที่
 ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2536) ได้สรุปว่า การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนควรจะตรงกับความต้องการซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องจัดให้มีกิจกรรมในโรงเรียนหรือนอก
 โรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมืออันเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายได้
 อย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
 เป็นสถานที่จัดการศึกษาเพื่อชุมชน ควรมีการประสานความร่วมมือทางการศึกษา เป็นกัลยาณมิตรที่
 พร้อมจะให้การช่วยเหลือ สนับสนุนซึ่งกันและกันตลอดเวลา

ครุมีการเข้าร่วมการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังที่ สินีนาถ โพธิ์ทอง
 (2541) ได้สรุปว่า ผู้บริหารและครุมีการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
 ร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น หรือมีการส่งตัวแทนครูร่วมวางแผนและให้คำปรึกษา หรือ รับผิดชอบ
 กิจกรรมของชุมชน นอกจากนี้ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540) ได้สรุปว่า องค์ประกอบที่จะช่วยให้เกิด
 ความร่วมมือกับชุมชนคือ ความพร้อมของผู้ที่จะร่วมมือ ต้องรู้สภาพ และปัญหา มีกลไกที่จะให้เกิด
 ความร่วมมืออย่างเต็มกำลัง ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติม คือ การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ครู
 ในโรงเรียนต้องร่วมมือกับผู้บริหาร เนื่องจากจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และสร้างศรัทธาให้กับ
 บุคลากรภายนอกมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกัน รวมทั้งเป็นการ
 สนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างดี

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการบริหาร

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการบริหาร มีการดำเนินการ
 สืบเปลี่ยนหน้าที่ตามข้อตกลงและมติที่ประชุม และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหารจัดแบ่งงาน มี
 โครงการการบริหารชัดเจน จัดบุคลากรตามภาระงานของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนหรือ
 ธรรมนูญและจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีอย่างเป็นระบบ ดังที่ พิชุรีย์ พิลาวัลย์ (2542) ได้เสนอว่า
 โรงเรียนต้องมีการจัดการและการบริหาร โดยปฏิบัติหน้าที่ตามการบริหารงาน มีการตรวจสอบอย่าง
 เป็นระบบ รวมทั้งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ จัดการด้านการเงินให้สามารถมีการตรวจสอบได้ ควร
 มีฝ่ายที่วางแผนการใช้งบประมาณ และจัดระบบการปฏิบัติงานที่คล่องตัว จัดระบบการเบิกจ่าย การ
 เก็บรักษาเงินสด และเอกสารที่ถูกต้องตามระเบียบ การวางแผนการใช้งบประมาณของโรงเรียน ควร
 ดำเนินงานวางแผนทั้งระยะสั้นระยะยาว ซึ่งระบบการจัดการและการบริหารระบบการเงินที่ดีของ
 โรงเรียนจะช่วยสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านกิจการนักเรียน

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านกิจการนักเรียน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการให้บริการจัดสวัสดิการนักเรียนและการจัดกิจกรรม ซึ่งบริการที่โรงเรียนจัดให้ คือ อาหาร น้ำดื่ม ฉีดวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ การตรวจฟัน ดังที่ สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2538) ได้ สรุปรว่า อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับร่างกาย โดยเฉพาะเด็กระดับอนุบาลต้องการอาหารสำหรับการเจริญเติบโต เพราะเป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการสร้างเซลล์สมอง จึงต้องการอาหารที่มีคุณค่า เพียงพอต่อความต้องการ อาหารสำหรับเด็กประกอบด้วยอาหารเช้า อาหารว่างตอนเช้า อาหารกลางวัน และอาหารว่างตอนบ่าย รวมทั้งโรงเรียนควรจัดให้มีน้ำดื่ม เครื่องกรองน้ำ ภาชนะสำหรับดื่มน้ำควรเป็นภาชนะส่วนตัว เด็กอนุบาลเป็นวัยที่ฟันผุมาก ซึ่งเป็นผลต่อสุขภาพของเด็ก ดังนั้น โรงเรียนควรให้มีการตรวจฟันปีละ 1 – 2 ครั้ง

การจัดกิจกรรมเสริมความสามารถพิเศษ ผู้บริหารส่วนใหญ่ จัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมพิเศษทุกคน โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียน ดังที่ สุรีย์ มุสิกะ (2542) ได้สรุปรว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้น ได้แก่ การพาเด็กไปทัศนศึกษา เป็นการขยายประสบการณ์ให้กว้างขวาง การเข้าค่าย เป็นการช่วยให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมกีฬา เป็นการส่งเสริมด้านร่างกาย และจิตใจเป็นหลัก กิจกรรมการแสดงความสามารถ เป็นการช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง กิจกรรมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมว่ายน้ำ นอกจากการจัดกิจกรรมพิเศษให้เด็กยังพบว่า โรงเรียนจัดระบบการรักษาความปลอดภัย โดยจัดให้มีการเซ็นชื่อในการรับส่ง หรือเข้าออกโรงเรียนทุกครั้ง ดังที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537) ได้สรุปรว่า มาตรการในการรักษาความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญมาก ในบริเวณสถานศึกษาต้องมีรั้วรอบขอบชิด เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่ไม่พึงประสงค์เข้ามา ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอยู่เวรยามประจำวัน รวมทั้งจัดให้มีบัตรผ่านเพื่อแสดงตนกับเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์การติดต่อให้ชัดเจน ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การจัดระบบรักษาความปลอดภัยจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ถึงภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้น ได้เรียนรู้วิธีการรักษา ป้องกัน รวมทั้งเป็นการปลูกฝังนิสัยให้เด็กรักษาความปลอดภัยได้ด้วยตนเอง

ครูจัดกิจกรรมแก้ปัญหาพฤติกรรมเด็ก โดยจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน ดังที่ สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2538) ได้เสนอว่า ครูประจำชั้นควรสังเกตพฤติกรรมเด็ก สังเกตปัญหา สันทนาการกับผู้ปกครองโดยให้คำปรึกษา เยี่ยมเยียนบ้านของเด็กเพื่อรับรู้สภาพปัญหาของเด็กทั้งที่อยู่บ้านและโรงเรียน รวมทั้งครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ ดังที่ มธุรส พะวินรัมย์ (2539) ได้สรุปว่า ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักเรียน โดยครูควรสังเกตความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อจะได้จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก สามารถสนองความต้องการ และความถนัดได้เต็มที่ ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่าการจัดกิจกรรมให้นักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กที่จะได้รับสิ่งดี สอนความต้องการของเด็ก เด็กได้ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนร่วม ทำให้เด็ก ครูและผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นอกจากนี้ โรงเรียนอนุบาลยังต้องให้ความรัก ความอบอุ่น ความมั่นใจ และความรู้สึกลดหย่อนให้แก่เด็ก และผู้ปกครอง เป็นอย่างดีการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน โรงเรียนมีความคาดหวังสัมฤทธิ์ผลให้เด็กทุกคนมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ สามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่งวิธีการดำเนินการให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการอบรมสัมมนาครูในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านเต็มตามศักยภาพ ดังที่ มนตรี ผลเต็ม (2540) ได้สรุปว่า กิจกรรมที่จัดในโรงเรียนอนุบาลควรเป็นกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยจัดแนวทางการจัดประสบการณ์ตามแผนการสอนให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของเด็ก และจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ครูมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสมตามนโยบายของโรงเรียนและผู้บริหาร ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ได้สรุปว่า บทบาทของครูอนุบาลที่มีต่อเด็กคือ ครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ และกิจกรรมที่เหมาะสมแก่วัยของเด็ก จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี ดึงดูดความสนใจเด็ก จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์ให้เพียงพอ ประเมินพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ซึ่งจะช่วยให้ครูทราบพัฒนาการว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้เพียงใด สามารถนำมาเสริมสร้างพัฒนาการและแก้ไขต่อไป ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มีความหมายเน้นให้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

ฝึกการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตประจำวัน กิจกรรมยืดหยุ่นสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของเด็ก รวมทั้งควรมีการประเมินพัฒนาการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูล แนวทางการปรับปรุงการสอน แนวการจัดประสบการณ์ของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผล และคุณภาพของโรงเรียน เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่ตั้งเป้าหมายไว้

ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ปัญหาด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนมีปัญหาในเรื่องผู้มีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องการวางแผนมีน้อย ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าฝ่ายบริหารของโรงเรียนไม่มีเวลาเพียงพอที่จะวางแผนจัดระบบการทำงาน เนื่องจากมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติมากในช่วงการขอรับรองมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรติดตามความเคลื่อนไหวการปฏิรูปการศึกษาอยู่เสมอ พยายามพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน ในเรื่องปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ให้มีความเข้าใจตรงกัน รวมทั้งวางแผนร่วมกับ ผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ และปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ดังที่ จินตนา พิทยารัฐ (2540) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรร่วมกันวางแผนอย่างมีกลยุทธ์ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียนต้องสัมพันธ์กับความต้องการ และความเป็นไปได้ของการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน โรงเรียนจึงควรขอความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ เพื่อให้คำแนะนำกับโรงเรียนอย่างถูกต้อง โรงเรียนมีปัญหา คือ ครุมีชั่วโมงสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาศึกษาเป้าหมายของโรงเรียน จากเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาเป้าหมายและนโยบายของโรงเรียน เป็นหน้าที่ที่บุคลากรทุกคนควรศึกษาอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ทุกคนต้องรับผิดชอบ แต่การที่ครุมีชั่วโมงสอนมาก มีหน้าที่รับผิดชอบเพิ่มขึ้น อาจมีส่วนทำให้ไม่สามารถศึกษา หรือให้ความร่วมมือในด้านปรัชญาและเป้าหมายได้อย่างเต็มที่

ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนมีปัญหาเรื่องครูขาดความรู้และความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอย่างเพียงพอ เกี่ยวกับเรื่องนี้ สุมาลี มีพงษ์ (2538) ได้กล่าวว่า ความรู้ ทักษะการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนควรมีแนวทางเดียวกัน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมของครูในการปรับเปลี่ยน

การสอนเป็นการยาก ครูบางคนยังขาดความเข้าใจ เมื่อจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสอนต้องใช้เวลา ให้เวลาครูในการศึกษาทำความเข้าใจ ดังที่ ปรีดา บุญชะโทศระ (2539) ได้กล่าวว่า ควรส่งเสริมความเข้าใจโดยการประชุมชี้แจงโดยผู้บริหาร หรือส่งครูเข้าอบรมตามหน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดเพื่อช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมให้เด็กได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้ครูศึกษาดูงานหรืออบรม ดูการสาธิตการผลิตและการใช้สื่อจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถผลิตสื่อได้เอง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยปรับปรุง แก้ไขและให้คำแนะนำ เพื่อให้ครูจะได้มีความเข้าใจ มีความชำนาญในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กยิ่งขึ้น ครูมีปัญหาเรื่องการจัดประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลก็พบว่า ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาตามแนวการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ไม่เข้าใจครู ไม่เข้าใจโรงเรียน ดังที่ อารี สันหลวี (2537) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ประสบปัญหาความไม่เข้าใจของ ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งต้องการให้เด็กได้เรียนรู้ทางด้านวิชาการ เพื่อการสอบเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา จากเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนควรจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยควบคุมการเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการโดยวางรากฐานเล็กน้อย เพื่อให้ผู้ปกครองของเด็กเกิดความพึงพอใจในโรงเรียน และต้องให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการเด็กกับผู้ปกครองด้วย

ปัญหาด้านบุคลากร โรงเรียนประสบปัญหาการขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับระดับชั้น ดังที่ อุทุมพร พรายอินทร์ (2542) ได้กล่าวว่า ถึงแม้ว่าจะมีครูที่จบการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยเป็นจำนวนมาก แต่เกิดภาวะขาดแคลนในเชิงคุณภาพ ครูยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กโดยไม่มี ความชำนาญ เนื่องจากการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่ง สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2538) ได้กล่าวว่า การจัดครูให้เข้าสอนควรคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ ความเหมาะสม มีการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลการปฏิบัติงานของครูเพื่อเกิดความกระตือรือร้น ส่งผลให้ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในระดับนั้นๆ ต่อไป จากเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การจะทำให้มีผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ มาจัดประสบการณ์ให้กับเด็กแต่ละระดับชั้นนั้น ควรสรรหาผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชา

ที่ตรงกับการสอน และผู้บริหารควร ส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และนำมาขยายผลใน
 ในทางปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อ โรงเรียน ผู้บริหารควรให้ครูจัดทำรายงานสรุปผลการอบรม
 สัมมนา รวบรวมเอกสาร และสื่อที่ได้รับจากการ อบรมทุกครั้ง หลังจากที่ได้รับการอบรมแล้ว จะ
 ทำให้เป็นประโยชน์หลายด้าน คือ ผู้บริหารรับทราบผลการอบรมสัมมนา และยังสามารถเผยแพร่
 ให้ผู้ที่ไม่ได้เข้าอบรมได้ศึกษาต่อ เป็นการรวบรวมผลงานของครู เมื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับ
 การอบรมสัมมนาในเรื่องต่างๆ จะทำให้ง่ายต่อการค้นคว้า การกำกับ และนิเทศติดตามของ
 ผู้บริหาร

ปัญหาด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน โรงเรียนประสบปัญหาการขาดงบประมาณ
 ดังที่ พจน์ สะเพียรชัย (2536) ได้กล่าวว่า กรณีที่งบประมาณในการสนับสนุนด้านทรัพยากร
 เพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่เพียงพอ ผู้บริหารจะต้องหาวิธีการเพื่อให้ได้งบประมาณ
 จากแหล่งอื่น เช่น การขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานในชุมชน หรือจากผู้ปกครอง
 ของเด็ก ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน หรือด้านความรู้ ดังที่ วนิดา จึงประสงค์ (2533) ได้
 กล่าวว่า โรงเรียนควร ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในโรงเรียนที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า สิ่งใดสามารถผลิต
 หรือจัดทำขึ้นเอง ได้ก็สามารถผลิตขึ้นเอง เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณของโรงเรียน โรงเรียน
 ควรจะมีการร่วมมือกับโรงเรียนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรช่วยเหลือซึ่งกัน
 และกัน ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนควรดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียน
 ให้คงสภาพที่ดี เมื่อเกิดความเสียหาย ควรรีบแก้ไขในทันที เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดใน
 โรงเรียน

ปัญหาด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน โรงเรียนประสบปัญหาเรื่อง ผู้ปกครองมีความคาดหวัง
 สัมฤทธิ์ผลของเด็กสูงกว่าสภาพจริง ดังที่ อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองไม่เข้าใจ
 หลักการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ซึ่งทุกโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์แนวการจัดประสบการณ์
 กับผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ โดยจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในเรื่องการเรียนรู้ของเด็กโดยทำ
 จดหมายข่าว วารสารเผยแพร่ ซึ่งสอดคล้องกับ สินีนาถ โพธิ์ทอง (2541) พบว่า ปัญหา คือ ครูจัด
 ประสบการณ์ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง โรงเรียนจึงแก้ปัญหาโดยประชุมผู้ปกครอง
 จัดดำเนินการปฐมนิเทศผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริม
 พัฒนาการทุกด้านของเด็ก ดังที่ พรพิมล แซ่ซี (2540) ได้กล่าวว่า การปฐมนิเทศผู้ปกครองเป็นสิ่ง

จำเป็นที่ต้องจัดเพื่อให้ผู้ปกครองทราบนโยบายของโรงเรียน และทราบวิธีการประเมินพัฒนาการเด็ก สามารถให้ความร่วมมือ มีความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งการประชุมพิเศษ ผู้ปกครอง อาจเป็นการประชุมพิเศษรวมหรือ การประชุมพิเศษภายในห้องเรียน คือ เป็นการแยกผู้ปกครองไปตาม ห้องเรียนแต่ละห้องเพื่อพบสนทนากับครูประจำชั้น ซึ่งแจ้งตารางกิจกรรมและประโยชน์ของ กิจกรรมต่างๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า จากการที่ โรงเรียนได้เริ่มดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษานั้น โรงเรียนเอกชนจะประสบปัญหาใน เรื่องผู้ปกครองคาดหวังสัมฤทธิ์ผลของเด็กสูงกว่าสภาพจริง ผู้ปกครองไม่เข้าใจโรงเรียน ไม่เข้าใจ ในการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ดังนั้นผู้บริหารและครูต้องมีความอดทน มุ่งมั่นที่จะดำเนินการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็ก ไม่ควรท้อแท้กับสิ่งร่ำ ครอบตัว เพราะสิ่งที่โรงเรียนจัดให้กับเด็กนั้นไม่ใช่เป็นการประกันคุณภาพของโรงเรียนเพียงอย่าง เดียวเท่านั้น แต่เป็นการปฏิบัติเพื่อจุดสูงสุดของการประกันคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งเน้นที่ ผลสัมฤทธิ์ในทุกๆ ด้านของเด็กอย่างสมดุล และสอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมี ความเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็ก เพื่อจะสามารถจัดการ ศึกษาที่สนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ควรพัฒนาวิธีการทำงานร่วมกับ ผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันผู้ปกครองส่วนมากมีความเข้าใจในเรื่องหลักการจัด การศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้น จึงไม่เป็นการยากที่จะทำความเข้าใจกับผู้ปกครองไม่ให้คาดหวัง ผลสัมฤทธิ์ของเด็กมากเกินไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชน

1. ผู้บริหาร โรงเรียนต้องเห็นความจำเป็น และความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งต้องเป็นผู้ริเริ่มการดำเนินงานอย่างเร่งด่วน เข้ารับการอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียน
  2. ผู้บริหาร โรงเรียนควรสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของครู บุคลากร และเด็ก สร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนสำคัญในโรงเรียน ให้กำลังใจ จัดสวัสดิการ และรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม
  3. จัดระบบการทำงานให้มีความชัดเจน วางแผนอย่างรอบคอบ มีบุคคลที่รับผิดชอบในงานตามปัจจัย และเกณฑ์คุณภาพให้ครบ รวมทั้งบุคลากรทุกคนในโรงเรียนควรทำความเข้าใจกับทุกปัจจัย และทุกเกณฑ์คุณภาพ
  4. โรงเรียนควรจัดแนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก โดยศึกษาหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๐
  5. เตรียมงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน และวางแผนการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า
  6. เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน**
1. หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่มาตรวจสอบและประเมิน ควรมาให้คำแนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
  2. การตรวจสอบและการประเมิน ควรเน้นการตรวจสอบจากสภาพจริงที่ปรากฏในโรงเรียน ให้มากกว่าการตรวจสอบจากเอกสารต่าง ๆ
  3. หน่วยงานจากราชการ ควรจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของโรงเรียนเป็นบางส่วน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของโรงเรียน
  4. หน่วยงานจากราชการควรวางแผนการตรวจสอบ และการประเมินให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และจัดเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ รวมทั้งควรดำเนินการประเมินให้ครบทุกโรงเรียนที่ได้จัดส่งรายงานการประเมินตนเองแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงาน และปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสถานรับเลี้ยงเด็กที่สังกัดหน่วยงานอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม และการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินมาตรฐานการศึกษา (สมศ.)